

A Fővárosi Ítéltábla dr. Ferencz Jácint ügyvéd által képviselt felperesnek a Kazai Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fejér Megyei Bíróság 2011. november 17-én kelt 15.G.40.167/2010/4. számú ítélete ellen az alperes részéről 21. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítélet nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 145.000 (Egyszáznegyvenötezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság a 2011. november 17-én kelt 15.G.40.167/2010/4. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 5.949.942 forintot, valamint 247.381 forint után 2009. június 30-tól, míg 5.702.561 forint után 2009. október 1-től, féléves időszakonként, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű késedelmi kamatát, valamint 860.300 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy az alperes 2007. december 21-i adásvételi szerződéssel értékesítette a P.-i telephelyét a hozzátartozó tárgyi eszközökkel együtt a H-L..... Kft. részére. A vevőnek a vételárat több részletben kellett megfizetnie. A telephelyet a H-L..... Kft. a teljes vételár kifizetését megelőzően már birtokba vette, és a felperessel 2008. július 4-én tárolási szerződést kötött 7376,2 mázsa étkezési búzára. A szerződés szerint a búzát a 2. és 4. számú silókba tárolták be. A felperes áruját az egyik silóban más áruval

vegyítve tárolták. A felperesnek a tárolók használatáért, valamint a be- és kitárolásért, továbbá a termény átforgatásáért díját kellett fizetnie. Tekintettel arra, hogy a H-L..... Kft. a szerződés szerinti vételárat az alperesnek nem fizette meg, a köztük létrejött szerződéstől az alperes elállt, és 2009. február 6-án visszavette a telephely birtokát, melynek silóiba addigra már több termelő áruját betárolták.

A felperes mint eladó 2009. február 6-án adásvételi szerződést kötött 140 tonna, majd 310 tonna búzára 115 euró+áfa tonnánkénti áron, továbbá 280 tonnát 130 euró + áfa áron, 2009. február 10. és március 10. közötti szállítási határidővel. A felperes kérésére az alperes dolgozói a két silóból 2009. február 10-én 50 tonna árut adtak ki a vevőnek mintavételre. Ebben az időpontban értesült a felperes arról, hogy a telephelyet ismét az alperes birtokolja. Az alperes a telep visszavétele után szükségesnek ítélte felmérni a betárolt árut, a leltározással az Hungária Kft.-t bízta meg, aki silónként köbözési módszerrel állapította meg a mennyiséget. 2009. február 17-én a tulajdonosok jelenlétében a készlet leltározása azonos eredménnyel ismételten megtörtént. Az összeállított nyilvántartás szerint a felperes felmért áruja 687,17 tonna búza volt.

A felperes 2009. február 18-án kérte a búzája kiadását a vevőjének, amit az alperes azzal utasított el, hogy a tulajdoni viszonyok tisztázódásáig nem tud árut kiadni. Az alperes 2009. február 19-én levélben értesítette a felperest arról, hogy egy közraktározó cég is magának tulajdonítja ugyanazt az árut, ezért ezzel a céggel és a H-L..... Kft.-vel is tisztázni kell a tényeket. A felperes az árujának kiadását jogtalanul megakadályozó magatartás, illetőleg csalás gyanúja miatt feljelentést tett a rendőrségen, melynek alapján nyomozás indult, és a P.-i Rendőrkapitányság 2009. február 26-án az árukat zár alá vette.

A felperes 2009. március 4-én ismételten felszólította az alperest az áruja kiadására, amelyet az alperes a rendőrségi intézkedés miatt nem tudott teljesíteni. A felperes vevője áru hiányában elállt a szerződésektől. A lefoglalás ideje alatt a felperes búzájának átforgatására 2009. április 6-án, 7-én került sor. A rendőrség 2009. május 19-i határozatával megszüntette a foglalást és rendelkezett annak a tulajdonosok részére történő kiadásáról, mely ellen a közraktározó cég panaszt emelt, a panaszt azonban az ügyészség 2009. június 2-án elutasította.

A felek abban állapodtak meg, hogy az elmúlt félév árukezelését, tárolását szerződésben rögzítik, ezért 2009. június havában, de 2009. február 6-ra visszadátumozva tárolási szerződést kötöttek. Ebben a felperes étkezési búzájának árumennyiségét 687,17 tonnában, az árát tonnánként 35.000 forint + áfa összegben határozták meg. A szerződés szerint az alperes feladata volt az áru minőségének megőrzésével kapcsolatos teendők ellátása, a mennyiségi, minőségi hibából eredő károkért az alperes vállalt felelősséget. Rovarkártétel észlelése esetén az alperesnek értesítenie kellett a felperest, akinek írásbeli engedélye alapján történhetett az áru gázosítása. A tárolási veszteséget havi 0,125 %-ban határozták meg. Rögzítették az alperest illető díjakat is, az őrzésért 55 forint + áfa/ tonna heti díjat, a kitárolásért 300 forint +áfa, az átforgatásért 240 forint + áfa, míg a

gázosításért 180 forint + áfa tonnánkénti díjat határoztak meg. Ennek alapján az alperes 19 hétre vonatkozóan kiállította a számláját 1.455.427 forint összegben, melyet a felperes kiegyenlített. Az alperes június 10 - 19. között az áru átforgatását, gázosítását elvégezte.

A felperes 2009. június 16-án újra értékesíteni kívánta a búzáját, annak minőségi romlása miatt azonban az újabb vevő a búzát már takarmány búzaként sem vette át. Az alperes ezek után vállalta, hogy takarmány búzaként a 687,17 tonna árút megveszi, melyről a felek 2009. július 16-án szerződést kötöttek. A megállapodás szerint a búza kitárolására nem került sor, mert az alperes saját célú felhasználás, illetőleg továbbértékesítés céljából vásárolta azt meg. A felhasználás és eladás ütemében a tárgyhavi árutőzsdei ár 10 %-ával emelt összegben vállalta megfizetni a vételárat. 2009. augusztus 18-án 67,57 tonna búza nettó 30.360 forintos tonnánkénti áron, majd 2009. szeptember 1-jén 560,46 tonna, 2009. szeptember 2-án pedig 2 tonna búza nettó 28.600 forintos egységáron került eladásra az alperes részére. A felperes a 2009. július 16-án kelt szerződésben jogfenntartással élt az áru minőségi hibáiból és mennyiségi hiányból eredő esetleges követeléseivel tárgyában.

A felperes a keresetében elsődlegesen kártérítés, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás címén kérte az alperest kötelezni 1.912.989 forint elmaradt haszon, 4.669.152 forint kár, továbbá a tartozatlan díjként kifizetett 1.137.251 forint visszafizetésére. Állította, hogy az alperes a felek között létrejött tárolási szerződésben foglaltakat megszegte, mivel a 687,17 tonna mennyiség helyett 52,845 tonnával kevesebb mennyiséggel tudott elszámolni, és csak 630,03 tonna gabona árát fizette meg. A felperes számítása szerint, ha a 2009. februári szerződések alapján a búzáját értékesíteni tudta volna 36.200 forint/tonnánkénti átlagáron, akkor az 52,845 tonna mennyiség után 1.912.989 forint bevételre tett volna szert. Arra is hivatkozott, hogy az alperesnek a tárolási szerződés szerint az áru minőségét meg kellett volna őriznie. Állította, hogy a C. Közraktár Zrt. laboratóriumának vizsgálata alapján a 2009. februárban beszállított (50 tonna búzából vett) minta megfelelő minőségű volt, azt az akkori vevőjének 36.200 forintos áron tudta volna értékesíteni. Ezzel szemben 2009. júniusában az alperes takarmánybúzaként vette meg az árut lényegesen alacsonyabb, 28.789 forint/tonna átlagáron. Álláspontja szerint az alperes elzárkózó magatartása miatt nem tudta a vevőjének az árut 2009. februárban kiadni, ebből következően a két ár közötti 7.411 forint/tonna különbséget az értékesített 630,03 tonnára vetítve 4.669.152 forint kárt (elmaradt hasznat) okozott a számára. Másodlagosan azzal érvelt, hogy ha a bíróság a 36.200 forint/tonna egységár elérhetőségét nem találja bizonyítottnak, a kárának kiszámításánál a tárolási szerződésben az alperes által garantált 35.000 forint/tonna egységárat vegye figyelembe a számításánál.

A felperes álláspontja szerint nem merült volna fel a 17 hétre elszámolt tárolási, gázosítási, forgatási, kitárolási díj, ha 2009. február havában el tudja szállíttatni az áruját. A leszámlázott tételek közül vitatta a kitárolás tényleges elvégzését. Ebből

következően a szükségtelenül felmerült 1.137.251 forint kiadás megtérítésére kártérítés címén igényt tartott.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy a magatartásával nincs okozati összefüggésben a felperes kára, mert jogellenes magatartást nem tanúsított, ezért kártérítési felelősségre nem vonható. A 2009. június 16-ai adásvételi szerződésben rögzített és a ténylegesen megvásárolt termék mennyisége közötti eltérés a tárolási veszteség során keletkezett. A búza minőségével összefüggésben előadta, hogy a felperes 2008. nyarán szállította be a búzáját a H-L..... Kft.-hez, így a búza kezeléséről a H-L..... Kft.-nek kellett volna gondoskodnia. Ebből következően az alperes nem felelős a minőségi romlásért. Vitatta, hogy 2009. január havában a felperesnek az alperes telephelyén tárolt búzáját megvizsgálták volna, mivel közös mintavételezés nem történt. Álláspontja szerint nem lehet megállapítani, hogy 2009. februárban, az alperes birtokba lépésekor, a felperes áruja milyen minőségi állapotban volt, illetőleg mikor és milyen okok következtében romlott meg annak minősége. Állította, hogy a szerződésben vállalt átforgatást, gázosítást elvégezte, a kezeléssel kapcsolatosan a szakmailag elvárható magatartást tanúsította, így a termés minőségromlásért nem vonható felelősségre. A keresettel érvényesített követelés harmadik tétele kapcsán arra hivatkozott, hogy az alperes a szolgáltatásokat elvégezte, ezért azok díjára jogszerűen tartott igényt. Kitérőként ugyan nem végzett a felperes javára, azonban jogfenntartás hiányában a felperes a már kifizetett összeget nem követelheti vissza.

Az elsőfokú bíróság a keresetet túlnyomórészt megalapozottnak ítélte. Megállapította, hogy a felperes, valamint a H-L..... Kft. között a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 462. § és 474. § szabályai szerint megbízással vegyes letéti szerződés jött létre, amely jogviszony a telephely alperes általi visszavételével szűnt meg. A peres felek 2009. június havában a telephely átvételének időpontjára visszaható hatállyal megállapodtak a termés tárolásáról, őrzéséről, kezeléséről. Ezzel a 2009. év első félévben történt eseményeket kívánták utólag szerződéssel megerősíteni, a megállapodás 2009. február 6-tól határozott meg jogosultságokat és kötelezettségeket a felekre. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ennek a szerződés rendelkezéseit kellett figyelembe venni az alperes magatartásának értékelése során. A bíróságnak azt kellett tisztáznia, hogy az alperes a Ptk. 318. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint megszegte-e a tárolási szerződést, magatartásával okozati összefüggésben a felperest érte-e vagyoni hátrány vagy egyéb kár.

A felek a tárolási szerződésben rögzített, a felperest megillető áru mennyiségét köbözéssel mérték fel, s annak eredményét 687,17 tonna mennyiségben határozták meg. Az alperes azt vállalta, hogy a fenti mennyiség őrzéséről és kezeléséről gondoskodik a Ptk. 462. § (1) bekezdése és a 464. § (1) bekezdése szerint. A megállapodás 5. pontja külön kiemelte az alperes kártérítési felelősségét a szerződés megszegéséért. A feltárt tények azt igazolták, hogy az alperes a szerződött mennyiséghez képest csupán 630,03 tonna búzával tudott elszámolni. A szerződés alapján a felperesnek 2009. február 6-án 687,17 tonna mennyiségű

búzája volt, a hiány 57,14 tonna, amelynek értékével, elszámolás hiánya esetén a kártérítési felelősség az alperest terheli. Az elsőfokú bíróság figyelembe vette, hogy a tárolási szerződés alapján havi 0,125 %-os tárolási veszteséget rögzítettek a felek, amely 2009. szeptemberig (7 hónap alatt) 7x0,859 tonna veszteséget, összesen 6,013 tonna mennyiség-csökkenést jelentett. Ezt a mennyiséget levonva a szerződött mennyiségből az alperesnek 681,157 tonna mennyiséggel kellett volna elszámolnia. A különbség 51,127 tonna, melynek értékével az alperes tartozik. A felperes a meghallgatott tanúk vallomásaival kétséget kizáróan nem tudta bizonyítani, hogy búzája 2009. januárjában milyen minőségű volt, mert nem volt igazolt az a tény, hogy a laboratóriumi vizsgálat az alperesi silóból származó búzára történt-e meg. A búza minőségi paraméterei csak annyiban voltak megállapíthatóak, hogy a felek által visszaszámított szerződésben az alperes étkezési búza minőséget ismert el. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a szerződésben megállapított 35.000 forint/tonna értéket vette figyelembe az elérhető és elért érték különbségének és az ebből eredő kár kiszámítása során.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott tanúbizonyítás alapján és a becsatolt okirat ismeretében megállapította, hogy az alperes a rendőrségi foglalkozás alatt egy alkalommal átforgatta a felperes búzáját, majd júniusban annak gázosítását is elvégezte. Megítélése szerint ez nem volt elegendő a termény minőségének megőrzéséhez. A búza minősége a 2009. év első félévi étkezési búza minőségről 2009. június havára takarmánybúza minőségre romlott. A minőségi romlást annak okán is az alperes terhelte, hogy nem biztosított lehetőséget 2009. februárban a felperesnek az áruja elszállíttatására. Nem róható a felperes terhére, hogy tulajdonjogának védelme érdekében kezdeményezte a rendőrségi eljárást és a rendőrségi eljárás folytán a telephelyen az összes gabona zárolása megtörtént. Az alperesnek már a birtokbavétel időpontjában olyan körülményeket kellett volna teremtenie, amely biztosítja az árutulajdonosok rendelkezési jogának akadálytalan gyakorlását.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelésével megállapított tények alapján vonta le azt a következtetést, hogy a 630,03 tonna termény a szerződésben rögzített 35.000 forint/tonna egységárhoz viszonyítva, és a megvásárolt búza 28.789 forint/tonna eladási átlagárát figyelembe véve az alperes elmaradt haszna 3.913.116 forint. Az 51,127 tonna mennyiségi hiányból az alperesnek 35.000 forint/tonna egységgel számolva 1.789.445 forint összegű kára keletkezett. A felperes keresetében rögzített harmadik tétel kapcsán az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy az alperes a felperes terményének kezelését, tárolását elvégezte, csupán kitárolást nem végzett, ezért az alperes a felperes által kifizetett 247.381 forint kitárolási díj visszafizetésére köteles. Mindez összesen 5.949.942 forint, mely összegben a felperes keresete megalapozott. Az alperest a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése alapján kötelezte a késedelmi kamat megfizetésére azzal, hogy az elmaradt haszon után 2009. október 1-től, a tartozatlan kitárolási díj után 2009. június 30-tól terheli kamatfizetési kötelezettség.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a keresetéhez képest 77 %-ban lett pernyertes, ezért az általa lerótt 463.200 forint illetékből az alperes 357.000 forintot köteles megfizetni a számára. A felperes és jogi képviselője megállapodásában rögzített 594.000 forint ügyvédi munkadíjból az alperes 503.300 forint összeget tartozik megfizetni a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. §-a illetőleg 3. § (2) bekezdésének a) pontja alapján.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, melyben kérte annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, továbbá a felperes perköltségben marasztalását. Álláspontja szerint a kártérítési felelőssége a felperest ért kárért nem állapítható meg, mert az alperes nem tanúsított jogszerűtlen magatartást 2009. első félévében, továbbá a felperes kára és az alperes magatartása közötti ok-okozati összefüggés az elsőfokú eljárásban nem nyert bizonyítást. Megismételte, hogy az alperes a felperesi termény tárolásának színhelyéül szolgáló szám alatti telephelyet 2007. december 21-én kelt adásvételi szerződéssel adta el a H-L..... Kft. részére, aki azt birtokba vette és ott saját nevében és kockázatára üzleti tevékenységbe kezdett. Ennek keretében többek között terményeket vásárolt fel, illetőleg termények elhelyezésére alkalmas tárolókat adott bérbe, valamint termények bértárolását végezte. Ebben az időszakban szállította be a felperes a P.-i telephelyre a búzáját, melynek birtokosa akkor a H-L..... Kft. volt. A terménytárolási jogviszony tehát a felperes és a H-L..... Kft. között jött létre. Tekintettel arra, hogy a H-L..... Kft. a telephely megvásárlására vonatkozó adásvételi szerződési kötelezettségének nem tett maradéktalanul eleget, az eladó alperes az adásvételi szerződéstől elállt és kénytelen volt a telephelyet 2009. február 6-án visszavenni. Ebben az időszakban nagymennyiségű különböző termény volt a P.-i telep tárolóiban, többek között a felperes búzája is. Tekintettel arra, hogy a H-L..... Kft. a terményekre vonatkozó dokumentációt hiányosan adta át, az alperes feladata lett annak megállapítása, hogy mekkora mennyiség van egyes terményekből a telephelyen és azoknak kik a tulajdonosai. Mindaddig, amíg ezt nem tisztázta, kiszállításokat nem engedélyezett. Emiatt kérte fel az Hungária Kft.-t a terményekre vonatkozó készletleltár szakmailag elfogadott, úgynevezett köbözési módszerével történő elkészítésére, mely 2009. február 9-én történt meg. A ténylegesen meglévő készletek és a rendelkezésre álló dokumentumok között eltérés mutatkozott, ezért 2009. február 17-én összehívta a dokumentumok szerinti terménytulajdonosokat annak érdekében, hogy újabb leltározást végezzenek. Ezen a terménytulajdonosok - köztük a felperes is - részt vettek. A 2009. február 17-én Hungária Kft. szakemberei által, ismételten a köbözés módszerével felvett leltár megegyezett a 2009. február 9-i leltármennyiségekkel. Az őszi búza köbözéssel megállapított teljes mennyisége a telephelyen 1010 tonna volt. Tekintettel arra, hogy a dokumentáció szerint az igénybejelentők által közölt mennyiségek és a tényleges mennyiség között hiány mutatkozott, a vitatott tulajdonú készletek kiadására nem került sor éppen annak érdekében, hogy az igazi terménytulajdonosokat további károk ne érhessek. A felperes ezután rendőrségi feljelentést tett és kérte a készletek zárolását, melyre a P.-i Városi Rendőrkapitányság 19030/2010/2009. bü. számú határozatával 2009. február 26-án került sor. Ekkor a telephelyen lévő készleteket a rendőrség lefoglalta, a tárolókat lepecsételte. Álláspontja szerint a fent részletezett

eljárása nem lehetett indok arra, hogy a felperes a rendőrséghez forduljon, mert az alperes nem a felperes rendelkezésének korlátozását kívánta elérni, hanem körültekintő magatartással éppen az a cél vezérelte, hogy a tényleges tulajdonosi igényeket felmérje, hogy az igazi tulajdonosok ne károsodjanak. Valójában éppen a felperes által kezdeményezett hatósági intézkedés akadályozta a kiadást a tavaszi hónapokban, ez pedig nem róható fel az alperesnek, nem az alperes jogszerűtlen magatartásának következménye. Az alperes állította azt is, hogy a lefoglalást követően rendszeresen sor került a termények minőségének megóvása érdekében a szükséges munkálatok elvégzésére, azok átforgatására oly módon, hogy a lepecsételt tárolókat a rendőrség jelenlétében felnyitották és a műveleteket elvégezték, majd a rendőrség azt újra lepecsételte. A nyomozóhatóság az elsőfokú határozatával a lefoglalást 2009. május 16-án feloldotta, panasz folytán azonban e tárgyban a P.-i Városi Ügyészség hozott döntést 2009. június 2-án. Az ügyészségi határozat is igazolja, hogy a D. T. Zrt. közraktár igénye miatt az igénylők a fellelhetőnél lényegesen nagyobb mennyiségű, összesen 2350 tonna búzára tartottak igényt. Ez alapozta meg az alperes magatartását az összes tulajdonossal szembeni visszatartásra. Az ügyészség határozata 2009. júniusában kellő alapot teremtett arra, hogy a továbbiakban a D. T. Zrt. igényét az áru kiszolgáltatásánál ne vegye figyelembe, következhetett a jogosultak igénye szerinti kitárolás. Ekkor a felperes tulajdonát képező termény takarmányozási célra alkalmas minőségű volt. Azért, hogy a felperes kárát csökkentse, az alperes a terményt megvásárolta az árutőzsde által meghatározott piaci ár 10 %-kal növelt értékén. Az adásvételi szerződésben a felek rögzítették, hogy a termény mennyiségének felmérése köbözési módszerrel történt, a kiadása azonban tényleges mérés alapján történik. A felperes a tárolással, kezeléssel kapcsolatos számláját kiegyenlítette, az alperes pedig a vételárat a felperes részére a szerződésben foglaltak szerint kifizette.

Az alperes fellebbezésében előadottak szerint téves az elsőfokú bíróság jogi álláspontja, amely szerint az alperes kötelessége lett volna olyan állapotokat teremteni a birtokbavétel során, hogy az árutulajdonosok rendelkezési jogát biztosítani tudja. Hangsúlyozta, hogy az alperes az adott helyzetben tőle elvárható magatartást tanúsította akkor, amikor a tulajdoni viszonyok tisztázása nélkül nem adott ki árut. A H-L..... Kft. korábbi jogszerűtlen eljárása miatt az alperest felelősség nem terhelheti.

Álláspontja szerint nem bizonyított, hogy az alperes lenne felelős a minőség romlásáért, ebből eredően a felperes által érvényesített kárért, a bizonyítatlanság pedig a felperes terhére esik. Nem áll rendelkezésre olyan bizonyíték, amely igazolná, hogy a felperes áruja 2009. február havában olyan minőségű volt, amelyet a felperes állít, illetőleg, hogy ezt követő időszakban romlott a búza minősége. A H-L..... Kft. a beszállítástól 2009. február 6-ig több mint 6 hónapon keresztül tartotta birtokban és kezelte az árut. Ebben az időszakban a felperes állítása szerint gázosítás nem történt. Ebből eredően a minőség romlása is erre az időszakra feltételezhető.

A telephelyen a birtokbavételt követően - köbözéssel felmérve - 1010 tonna búza volt található, ezzel szemben a jogosan igénylők által kért mennyiség 1.041,415 tonna volt. Ezért ezt a mértéket - álláspontja szerint - arányosítani kell az összes igénylő között, ennek alapján a felperes részére 666,44 tonna járna. A köbözési

eljárás valójában becslés, jellegéből adódóan nem ad pontos eredményt. Az elfogadott hibahatár a silótárolók esetén 5 %. Ennek figyelembe vételével a fenti mennyiség 5 %-kal csökkentve a felperes javára 633,11 tonnát eredményez. Ezt a mennyiséget kell tovább csökkenteni a tárolási veszteséggel, melynek alapján a felperes 631,85 tonna mennyiségű búzára tarthatott megalapozottan igényt. Ehhez képest az alperes a felperestől 630,03 tonna árumennyiséget vásárolt, a különbség tehát mindösszesen 1,8227 tonna.

Hivatkozott arra is, hogy az alperes a telephely visszavételekor a Ptk. 196. §-a alapján felelős őrző pozícióba került, ennek megfelelően kellett eljárnia. A felperessel szemben ekkor szerződéses kötelezettségek nem kötődtek. A felelős őrzőt is megilleti a felmerült költségeinek megtérítésére vonatkozó igény.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, és az alperes marasztalását a másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból eredő perköltségben. Ennek mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja alapján kérte megállapítani. Azt hangsúlyozta, hogy mezőgazdasági termelőként tároló kapacitás hiányában terményei egy részének bértárolására kényszerült. Ez történt a 2008. évi termelésű őszi étkezési búzájával is. Az őszi búzáját a Pápa, Külső-győri út 1/b. telephelyen helyeztette el, mely telephelyet akkor a H-L..... Kft. üzemeltette, így vele kötött terménytárolási szerződést 2008. július 4-én. A H-L..... Kft.-nek 2008. december 30-án tárolási díjat fizetett számla ellenében. 2009. február 6-án értékesíteni tudta volna a búzáját étkezési búza minőségben az A. Kft. részére, ennek kiszállítása 2009. február 10-én kezdődött meg 50 tonna mintavétellel. 2009. február 12-én írásban értesítette az alperest, hogy az étkezési búzájának értékesítése megtörtént, az elszállítás miként folytatódjék. 2009. február 17-én leltározás történt a telephelyen, a betárolók követelése és az ott felmért mennyiség között lényegi különbség nem volt. 2009. február 18-án kiadási rendelkezést adott az alperes számára, hogy meghatározott rendszámú szállítójárművek a búzát 2009. február 20-án elszállíthatják. Az alperes azonban arról értesítette telefaxban, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján nem tudja megállapítani a rendelkezési jogosultságot, emiatt 2009. február 20-án a kamionok ugyan kiálltak, de nem szolgálták ki őket. A felperes 2009. február 20-án fordult a rendőrséghez a tulajdonához való hozzáférés akadályoztatása miatt attól tartva, hogy az alperes a nem valós tulajdoni igényeket előadó igénylőknek adja ki a terményét. 2009. március 10-én a vevője részére a búzáját nem adták ki. 2009. június 16-án az A. Kft. részére már nem étkezési, hanem takarmány minőségű búza eladásában állapodott meg. Ennek elszállítása 2-3 kamionnal 2009. június 19-én megkezdődött, a vevő azonban kártevő-fertőzés miatt a terményt visszaküldte. Hangsúlyozta, hogy a 2009. február 17-én lefolytatott leltározást a bértárolásra szerződő terménytulajdonosok elfogadták. Ennek ellenére tagadta meg az alperes a kiszállítási rendelkezés végrehajtását és akadályozta a felperes árujának kiadását. Sérelmezte, hogy az alperes teret engedett a D. T. Közraktár Kft. jogosulatlan követelésének, amikor 2009. február 19-én azzal hívta fel telefax üzenetében, hogy állapodjon meg a D. T. Közraktár Kft.-vel, valójában tehát mondjon le jogos tulajdonának egy részéről.

Rámutatott arra, hogy a felek között 2009. június havában létrejött, de 2009. február 6-ra visszaható hatállyal megkötött terménytárolási szerződést az alperes fogalmazta meg és szerkesztette meg. Vitathatatlanul azt mindkét fél önként írta alá, kényszerítő erő hatása nélkül. A felek között létrejött, 2009. február 6-ra visszaható hatályú szerződés alapján az alperes vállalta a bértárolási szolgáltatást, a szerződésben rögzített közös mérlegelés útján megállapított mennyiségű és közösen megállapított értékű őszi búzára vonatkozóan. Vállalta, hogy a tárolást az elvárható szakmai követelményekre tekintettel végzi el és vállalta az elhelyezett áruban bekövetkezett kárért is a felelősséget. A szerződés kiterjed a tárolási veszteségre, annak mértékére és az alperest megillető megőrzési, gázosítási, forgatási kitarolási díjtételekre. A szerződést a felperes teljes mértékben betartotta, az alperes 2009. június 18-i számláját maradéktalanul kiegyenlítette.

A felperes továbbra is azt állította, hogy a búzája 2009. februárjában megfelelő minőségű volt, ezt követően kezelési hiányosság miatt következett be a kártevő fertőzés, amely miatt a korábban kenyérgabona minőségű búzája „hőerőművi fűtőanyag minőségűvé” vált.

A fellebbezés megalapozatlan.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a fellebbezés korlátai között vizsgálta. A felperes a kereset elutasított részét jogorvoslati kérelemmel nem támadta meg, ebből következően a másodfokú eljárásban nem volt vizsgálható az a tény, hogy a felperes a 2009. február 6-án mintavétellel eladott búzája ellenében és a bevizsgálás paramétereire alapján, tonnánként 36.200 bevételhez juthatott volna.

Az elsőfokú bíróság a tényállást - a fellebbezett részében - helyesen állapította meg és lényegében helytálló az abból levont jogi következtetése is. A peres felek között 2009. júniusában írásbeli megállapodás született, melyben a korábbi hónapokra visszaható hatállyal rendezték jogviszonyukat és terménytárolási szerződést kötöttek. Ebben az alperes a felperes terményének kezelésére, valamint mennyiségi és minőségi megőrzésére vállalkozott, míg a felperes a tárolási és kezelési költségek megfizetését vállalta. Ez a konszenzus azzal a jogi következménnyel járt, hogy az alperes felelősségét a továbbiakban nem a felelős őrzőre vonatkozó jogszabályi rendelkezések, hanem az írásba foglalt terménytárolási szerződésben rögzített jogok és kötelezettségek alapján kellett megítélni. Az alperes a szerződésben elismerte, hogy a felperesnek a tározókban étkezési búza minőségű, 687,17 tonna mennyiségű gabonája van, melynek értéke tonnánként 35.000 forint. Vállalta, hogy étkezési búza minőséget tart fenn az általa elvégzett átforgatással, gázosítással és a tárolási jogviszony megszűnésekor a fenti mennyiséget adja ki a felperesnek. A felperes kára abból ered, hogy az alperes az általa vállalt szerződési kötelezettségét megszegte, mert nem étkezési búza minőségű és nem 687,17 tonna mennyiségű áruval, hanem takarmány búza minőségű és - 6,013 tonna száradási veszteség levonása után - csupán 630,03 tonna mennyiségű áruval tudott elszámolni.

Az alperes azzal védekezett, hogy a felperes kiszolgáltatásának megtagadása a terménytárolók jogos igényeinek tisztázásáig nem minősíthető jogellenesnek, mert ezzel éppen a tőle elvárható magatartást tanúsította. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a másodfokú eljárásban - fellebbezés hiányában - nem bír már relevanciával annak megítélése, hogy a búza kiadását 2009. február 18-tól 2009. június 16-ig milyen okok akadályozták, s ezekért kit terhel felelősség, mert az elsőfokú bíróság nem ítelt meg olyan kárt és járulékot, amely az akadályoztatással, vagy az időmúlással állna okozati összefüggésben.

Tévesen hivatkozik az alperes a fellebbezésében arra, hogy a magatartása és a kár felmerülése között az ok-okozati összefüggés nem igazolt, mert bizonyítást nyert az a tény, hogy a szerződési kötelezettségét sem a mennyiség, sem a minőség vonatkozásában nem teljesítette. Nem fogadható el az az álláspontja sem, hogy a búza 2009. februári minőségét és a minőségromlás idő-intervallumát a felperesnek nem sikerült bizonyítania, ezért a kereset megalapozatlan. A jogvitát az elsőfokú bíróság lényegében a felek írásbeli megállapodásában foglaltak alapján bírálta el. A szerződésben az alperes elismerte, hogy a felperesnek étkezési búza minőségű, 687,17 tonna mennyiségű gabonája van a tárolóiban, melynek értéke tonnánként 35.000 forint. Ebből következően az alperest terhelte volna annak ellenbizonyítása, hogy a búza már 2009. február 6-án sem volt étkezési búza minőségű, illetve a szerződésben rögzített mennyiség is téves, erre azonban az elsőfokú eljárásban nem került sor. Tekintettel arra, hogy a felperes búzája kártevőkkel szennyezetté, takarmány-minőségűvé romlott 2009. júniusára, okkal kellett arra következtetni, hogy a telephelyen az alperes birtoklása alatt a termény kezelése nem volt megfelelő, mivel az alperes maga sem vitatta, hogy megfelelő technológiával megakadályozható lett volna az étkezési búza takarmány-minőségűvé romlása.

Abban az esetben, ha az alperes a köbözéssel megállapított mennyiséget nem tartotta meghatározónak, lehetősége lett volna indítványozni, hogy a felek a köbözés és a mérhető mennyiség közötti (plusz-mínusz)5 %-os eltérést a 2009. február 6-ára dátumozott szerződésben vegyék figyelembe, és a búza mennyiségét ennek alapján határozzák meg. Ez természetesen azzal a következménnyel járt volna, hogy a százalékos eltéréssel csökkentett mennyiség meghatározása alapján kellett volna kiszámolni az alperes tárolási és kezelési költségigényét is. A szerződésben azonban az alperes 687,17 tonna áru meglétét ismerte el, amelyet tényleges mérés alapján kellett kiadnia a felperesnek, jogosulti rendelkezése alapján. Ebből csak a havi 0.125%-os száradási veszteség volt szerződésszerűen levonásba helyezhető. Sem szerződésben rögzített, sem jogszabályi alapja nincs annak az elszámolási módnak, hogy az alperes a telephelyen tárolt összes búza-mennyiséghez és a betárolók igényéhez arányosítva határozza meg a felperes jogos igényét.

A Ptk. 305.§ (1) bekezdése szerint ha a felek olyan szerződést kötöttek ki, amelyben kölcsönös szolgáltatásokkal tartoznak, a kötelezett hibásan teljesít, ha a szolgáltatott dolog nem felel meg a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak. A Ptk. 310. §-a alapján követelheti a jogosult a hibás teljesítésből eredő kárának

megtérítését. Ez alól a kötelezett akkor mentesülhet, ha bizonyítja, hogy a hibátlan teljesítés érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A Ptk. 318. §-ának (1) bekezdése értelmében a szerződésszegésért való felelősségre, valamint a kártérítés mértékére a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályait kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a kártérítés mérséklésének, ha a jogszabály kivételt nem tesz, nincs helye. A Ptk. 339. §-a értelmében aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni.

Az alperes a szerződésben vállalt kötelezettségének nem tett eleget, szerződésszegést követett el, amikor nem a megfelelő mennyiségben és minőségben őrizte meg kiadásra a felperes betárolt búzáját. A felperes kára abból származott, hogy az alperes a szerződés szerinti terményéből hiányzó mennyiséget nem tudta értékesíteni, a meglévő mennyiség eladásával pedig - minőségromlás miatt - kevesebb bevételhez jutott. Az ebből eredő kárért az alperes a felek 2009. júniusában megkötött, de 2009. február 6-ra visszaható hatállyal rögzített szerződés 5. pontjában az alperes felelősséget vállalt. A felperes az alperessel megkötött, 2009. július 16-i adásvételi szerződésben fenntartotta a jogát a minőségi hibákból és mennyiségi hiányokból eredő követeléseinek érvényesítésére, ezért a Ptk. 316. § (1) bekezdése szerint jogszerűen terjesztett elő keresetet kártérítés iránt, annak ellenére, hogy az adásvételi szerződésben rögzítettek szerint a búzáját az alperesi vevőnek a piaci tőzsdei ár 10 %-kal növelt értékén kellett kifizetnie, és az megtörtént.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 361. § (1) bekezdése alapján helytállóan jutott arra a következtetésre is, hogy a felperes az el nem végzett szolgáltatás leszámlázott és kifizetett ellenértékét visszakövetelheti, mert a tartozatlan fizetéssel az alperes a felperes rovására jogalap nélküli vagyoni előnyhöz jutott.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a fenti indokolásbeli kiegészítéssel a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező alperes a Pp. 78. §-a, valamint 239. §-a értelmében köteles viselni a másodfokú eljárásban felmerült költségeket. A felperes jogi képviselőjének ügyvédi munkadíját a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési érték alapján a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése és (4) bekezdése szerint mérlegeléssel határozta meg, melyhez járul a 4/A. §-ban rögzített általános forgalmi adó összege.

Budapest, 2012. május 15.

. Koday Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

Dr. Volein Anna s.k.

Dr. Bleier Judit s.k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
bíróági tisztviselő